

עבודה זרה. פרק שני – אין מעמידין דף כג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קז
 רש"י

1 רבינא – מהדר לתרוצי מתניתין וברייתא דלעיל: לעולם חשידי, ומתניתין לכתחילה
 2 קתני דאין מעמידין משום דלמא רבע לה, וברייתא דקתני אין חוששין משום רובע
 3 משום נרבע – דיעבד, דמשום לשעבר קבעית למיסרה דלמא כבר רבעה, ולכבר
 4 ארבעה לא חיישין. ומנא תימרא – דלמידי דחשידי ביה שני לן בין לכתחילה בין
 5 לדיעבד, ודכתחילה לא לא מייחדין ליה
 6 בדידיהו והיכא דאיתיהו לא מיתר, ולא
 7 אמרין נבעלה לז? על ידי ממון – שהיתה
 8 חייבת ממון, מותרת לבעלה. הפסד ממון –
 9 דסבר: אי בעילנא לה, תו לא פרע לי בעלה
 10 מידי. תרע – דמשום הפסד ממון הוא דשרי
 11 לה, דקתני: על ידי נפשות שנתחייבה הריגה
 12 אסורה לבעלה, אלמא היכא דלא מירתת
 13 להפסד ממונו אפקורי מפקר לה, וחיישין
 14 שמא נבעלה לאחד מהן ברצון. ואית דמוקמי
 15 לה באשת כהן דמיתסרא באונס, וראשון
 16 עיקר, דבכתובות (כו, ב) מוכח דבאשת
 17 ישראל קאי. ותו לא מידי – אין להקשות
 18 על דבר זה, דדאי טעמא על ידי ממון
 19 מותר משום דחייש גוי להפסד ממונו. פרת –
 20 חמאת – פרה אדומה. הכי גרסינן: ממאי
 21 דלמא כולי עלמא לא חיישי לרביעה
 22 וטעמא דרבי אליעזר כו'. עודה של שקין
 23 = שקין הרבה ריקנין קשורין ביחד. פסלה
 24 – דכתיב: "אשר לא עלה עליה", בהעלאה
 25 בעלמא. ובענלה – ענלה ערופה אינה
 26 נפסלת בהעלאה עול. עול שתמשוך בו –
 27 דכתיב בעגלה (דברים כא): "אשר לא
 28 משכה בעול". (לישנא אחרינא: עודה =
 29 עץ שטווין בו שקין). לא סלקא דעתך –
 30 דטעמא דרבי אליעזר משום עודה. דמשום
 31 נהנה פורתא – להקל מעליו משוי מעט.
 32 לא מפסיד טובא – דמים יקרים של פרה
 33 אדומה. אלא ודאי טעמא משום רביעה
 34 הוא. יקחו – ימכרו, קרי ביה "ויקחו".
 אלא
 26 ישראל יקחו, ואין הגוים יקחו! – לא סלקא דעתך, דקתני סיפא: וכן היה רבי אליעזר
 27 פוסל בכל הקרבנות פולין; ואי סלקא דעתך דרתני שילא, בשלמא פרה פתיב בה קיחה,
 28 אלא פוליהו קרבנות קיחה פתיב בהו? ודלמא עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר,
 אלא

1 רבינא אמר, לא קשיא: הא לכתחלה, הא דיעבד.
 2 לית להו ההוא שנויא דלעיל, דאדם חס על בהמתו כו', מדמהריי אשנויא
 3 אחרינא. ותימא: אם כן מה יתרצו משני המשניות, הדיא ד"אין מעמידין" והדיא ד"מקום
 4 שנהגו למכור מוכרין" דלעיל בפרק קמא (יד, ב)? ואין לומר שיתרצו כשנויא קמא דרב
 5 דלעיל – במקום שהתירו למכור התירו ליהוד
 6 דלא נחשדו ארביעה. כיון דלא קם, דאף רב הדר
 7 ביה משום טעמא דפרשינן ויש לומר: ודאי בין
 8 רבינא בין רבי פדת אית להו שנויא דגוי חס על
 9 בהמתו לענין שלא יאסור למכור להם בשום
 10 מקום, ואף במקום שנהגו שלא למכור נמי ליכא
 11 איסורא אלא מנהגא כדפרשיית, מיהו מיסתבר
 12 להו דלענין קרבן יש לנו להחמיר ולאסור אף
 13 במקום שמוכרין, ולא לסמוך על אותו טעם דגוי
 14 חס על בהמתו, אי לאו טעמא דדיעבד לרבינא,
 15 ולרבי פדת דמוקי לה כרבנן דלא חיישין
 16 לרביעה כלל. ואם תאמר: ורבי יוחנן דמשני
 17 לקמן (כד, ב) גבול יש לה, פחותה מבת שלש
 18 נעקרת בת שלש אינה נעקרת, מה יתרץ מהדיא
 19 ד"מקום שנהגו למכור מוכרין", משמע כל
 20 בהמות, אפילו יתרות על שלש ועוד, דפחות
 21 מבת שלש נמי היה לו לאסור שמא תשעה אצלו
 22 עד שתהיה בת שלש וירבענה! ויש לומר, דכן
 23 פירוש דבריו: פחותה מבת שלש ודאי נעקרת,
 24 ובת שלש רוב הפעמים אינה נעקרת, אבל אינו
 25 ודאי כל כך. הילכך, במקום שנהגו מוכרין אפילו
 26 בת שלש, דגוי חס לפני שאינו יודע בודאי ודואג
 27 שלא תעקר. ולענין קרבן מוקי ההוא דלוקחין
 28 בפחותה מבת שלש, ולא מיבעיא במקום
 29 שמוכרין דשרי ליקח, אלא אף במקום שנהגו
 30 שלא למכור – לוקחין לקרבן, דכיון דודאי
 31 נעקרת חייט עלה ולא רביעה, ומה שנהגו שלא
 32 למכור – משום חשש דרביעה לאחר שלש
 33 כדפרשינן. אבל בת שלש אין לוקחין, דאינה
 34 נעקרת כל כך בודאי, ואיכא למיחש דלמא
 35 רבעה. על ידי ממון מותרת לבעלה – פירש
 36 הקונטרס דמיירי באשת ישראל, וקשיא, דאם כן
 37 היכי מוכח דשרי בדיעבד משום דאמרין דודאי
 38 לא נבעלה? דלמא לעולם אימא לך דנבעלה,
 39 ומיהו להכי שריא – משום דאשת ישראל
 40 שנבעלה באונס מותרת, ואין לאוסרה משום
 41 דשמא נתרצית לה, דודאי כיון דאינה נתפסת
 42 אנפשות לא מפתחה ולא מתרצית ליהו לכך
 43 נראה לפרש דודאי מיירי באשת כהן דאף באונס אסורה, והכא מותרת דאמרין ודאי לא נבעלה. וכן משמע בפרק שני דכתובות (כו, ב) דפשיטא ליה לתלמודא דמתניתין מיירי באשת
 44 כהן, דמיירי עלה בגמרא תם חזא מעשה באשה אחת שהורחנה באשקלון ורחקה בני משפחתה, ואי באשת ישראל הוה הוא עובדא מאי קאמר "ורחקה בני משפחתה"? לא הוה
 45 להו לרחק אלא לבעלהו ועוד מתוך השגה שי להוכיח דמיירי באשת כהן, דקתני: על ידי ממון מותרת לבעלה; טעמא דעל ידי ממון דמרתא אהפסד ממונו, הא שלא על ידי ממון –
 46 אסורה, ואף על פי שאין לתלות נתרצית כיון שאינו על ידי נפשות, ואי באשת ישראל אמאי אסורה? אלא ודאי באשת כהן, והא דנקט "מותרת לבעלה" ולא נקט "מותרת לכהונה" –
 47 משום סיפא נקט דעל ידי נפשות אסורה לבעלה, והתם אף באשת ישראל אסורה לבעלה, דאיכא למימר משום חסד נפשות נתרצית לו, ואם תאמר: מאי סלקא דעתיה דרבינא דבעי
 48 לאוכוחי היתר דיעבד מהכא? הא ודאי דמשום הפסד ממונו הוא! ויש לומר: דסבר רבינא, דכיון דנחבשה שהיא מסורה בידו – היה לו לאסור באשת כהן ולממשח מיהא לבעילת אונס,
 49 ואף על גב דאיכא הפסד ממון, ומדשרינן הכא דיעבד – הוא הדין אף היכא דליכא הפסד ממון. ותלמודא דחי דלית ליה הרך סברא, אלא אית ליה הפסד ממונו שאני. תרע דקתני סיפא
 50 על ידי נפשות אסורה לבעלה – תימא: מאי קאמר "תרע"? דלמא שאני על ידי נפשות דאיכא למימר מחמת פחד נתרצית לו ותבעתו, אבל שלא על ידי נפשות מותרת ואף היכא דליכא
 51 הפסד ממון ויש לומר: דודאי שלא על ידי ממון אסורה, דאי סלקא דעתך מותרת אמאי נקט וישא הפסד ממון? ליתני "שלא על ידי נפשות מותרת" אלא ודאי הפסד ממון דוקא נקט.
 52 וסיפא דקתני "על ידי נפשות" – הוא הדין שלא על ידי נפשות אסורה לכהן, דבה איירי, אלא בא להשמיענו דאף לישראל אסורה, דאיכא למימר מחמת פחד נתרצית לו. ואלו לא היה
 53 – פירוש: דודאי הפסד ממון שאני, אבל יהוד בעלמא אימא דאסור אף בדיעבד. תימא: אם כן לא הנחת בת לאברהם איבנו אשת כהן וישבת תחת בעלה, דאי אפשר שלא תתיחד עם
 54 שום גוי שעה אחת, וכיון דליכא הפסד ממון חיישין ויש לומר: דאין זה אלא דחוי בעלמא, כלומר מהכא לא תוכיח, ומכל מקום דברי רבינא אמת הן, ועוד יש לומר: דאפילו לפי המסקנא
 55 אין לאסור יהוד מועט, דדוקא נחבשה שאני לפי שהיא מסורה בידו, כעין בהמה הדבא דבידו רביעה, אבל היכא שאינה תחת ידו של גוי כלל ויכולה לצעוק ויהיה לה משיע – דאי
 56 הגוי מרתת, ואין לאוסרה על אותו יהוד, וכן עיקר. ובירושלמי דחי דאין דמיון אשה לבהמה, שאני אשה שדרכה לצוות, ואפילו חרשת דרכה לרמו. והתם יצרו תקפו – תימא: לעיל
 57 דאמר רב גי חס על בהמתו, ורבי פדת נמי אית ליה ההוא שנויא כדפרשיית, נימא יצרו תקפו מכל שכן דפרה דרמיה יקרימו: יש לומר: שאני הכא כיון דרמיה יקרימו עומדת למכור
 58 לישראל, ויבין שהוא ודאי מוכר הפרה וסבור הוא להעלים, ואינו חושש כיון שיצרו תקפו.

מקשה הגמרא: **מַמְאֵי** – מנין לך שרבנן ורבי אליעזר נחלקו האם
 חוששים לרביעה, **דְּלִמָּא** – שמא נאמר, **דְּכֹלֵי עֲלִמָּא** – שלכל
 הדעות לא חיישינן לרביעה, וְהָכָא לגבי פרה אדומה, הֵיִינוּ מַעֲמָא
 – זהו טעמו דרבי אליעזר האוסר לקנותה מעובדי כוכבים, שובר
 בְּדָרְבַּי יְהוּדָה אָמַר רַב, דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, הֵנִיחַ עֲלֵיהֶן –
 על פרה אדומה, עֲוִידָה שְׁלֵי שְׁקִין – אגודת שקים וריקים הקשורים יחד,
 פְּסִלָּה אף שלא משכה אותם ממקומם, כיון שנאמר בה (במדבר ט ב)
 'אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עֹל', ומשמע שנפסלת בהעלאה בלבד. וּבְעֵגְלָה
 ערופה, שנאמר בה (דברים כא א) 'אֲשֶׁר לֹא מִשְׁכָּה בְּעֹל', אינה נפסלת
 עַד שְׁתַּמְשֹׁךְ בָּהּ. מבארת הגמרא על פי זה: מָר – רבי אליעזר
 האוסר לקנות פרה אדומה מעובדי כוכבים, סָבַר חֵיִישִׁינָּן – חוששים
 שמא הניח עליה הגוי אגודה של שקים ופסלה בכך, וּמָר – חכמים
 המתירים לקנותה מעובדי כוכבים, סָבַר לֹא חֵיִישִׁינָּן – סוברים הם
 שאין חוששים שהשתמש בה הגוי, אך לרביעה אין חוששים לכל
 הדעות, ואם כן קשה על דברי רבי פדת.
 הגמרא דוחה קושיא זו: לֹא סִלְקָא דְעֵתְךָ – אל תעלה על דעתך
 לומר שלפי רבי אליעזר חוששים שמא השתמש בה הגוי, כי בודאי
 מִשּׁוּם נִיחָא פּוֹרְתָא – מפני ההנאה המועטת שיש לו במה שיקל
 מעליו את המשא כשיניח עליה אגודה של שקים, לֹא מַפְסִיד טוֹבָא
 – לא ירצה הגוי להפסיד כסף רב שיוכל לקבל אם ימכרנה לפרה
 אדומה, ובודאי אין לחשוש שהשתמש בה, אלא טעמו של רבי
 אליעזר הוא שחושש לרביעה, וכדברי רבי פדת.
 מקשה הגמרא: אם כך שהגוי אינו רוצה לפסול את הפרה האדומה,
 הָכָא נִמְי לִימָא – גם לגבי החשש לרביעה נאמר כן, שִׁמְשׁוּם הֵנָּחָא
 פּוֹרְתָא – מועטות שיש לו ברביעת הבהמה לֹא מַפְסִיד טוֹבָא – לא
 ירצה להפסיד את שווייה הרב של הפרה אדומה, ומדוע יש לחשוש
 שמא רבעה. מתרצת הגמרא: הָתָם – לגבי חשש רביעה, יִצְרֵי תוֹקְפֵוּ
 לרבעה, ועל כן יש לחשוש שרבעה אף שמפסיד בזה הפסד גדול.
 הגמרא שבה ומקשה על תירוצו של רבי פדת: מנין לרבי פדת שרבי
 אליעזר אוסר לקחת פרה אדומה מעובדי כוכבים מחשש שרבעה,
 וְדִלְמָא דְכֹלֵי עֲלִמָּא ואף לרבי אליעזר לא חיישינן לרביעה, וְהָכָא
 לגבי פרה אדומה, הֵיִינוּ מַעֲמָא – זהו טעמו דרבי אליעזר, בְּדִתְנֵי
 שִׁילָא בטעם דין זה, דִּתְנֵי שִׁילָא, מַאי מַעֲמָא דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר האוסר
 לקחת פרה אדומה מעובדי כוכבים, שנאמר (במדבר ט ב) 'דָּבַר אֵל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פְּרַה אֲדֹמָה' וגו', ולמדנו מכאן, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקְחוּ
 – ימכרו פרה אדומה, וְאִין הַעֲוִבְדֵי כּוֹכְבִים יִקְחוּ, שאין לקנות מהם
 פרה אדומה.
 דוחה הגמרא קושיא זו: לֹא סִלְקָא דְעֵתְךָ – אל תעלה על דעתך
 שטעמו של רבי אליעזר הוא מדרשת הפסוק, דְּתִתְנֵי סִיפָא – שהרי
 שנינו בסוף המשנה בפרה שם (פ"ב מ"א), וְכֵן הִיא רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל
 בְּכָל הַקְּרָפְנוֹת פּוֹלֵן אם נקנו מעובדי כוכבים, ולא רק בפרה אדומה,
 וְאִי סִלְקָא דְעֵתְךָ – ואם תעלה על דעתך לומר שטעמו של רבי
 אליעזר הוא בְּדִתְנֵי שִׁילָא שדרש כן מהפסוק, אין הדבר מובן,
 דְּבִשְׁלָמָא לגבי פרה מובן טעם זה, דְּתִתְנֵי בָּהּ לִשְׁוֹן קִיחָה, וניתן
 למעט עובדי כוכבים שאין לקחתה מהם, אֲלֵא פּוֹלְהוּ קְרָפְנוֹת – אך
 לגבי כל הקרבנות יש לתמוה, קִיחָה בְּתִיב בָּהּ – האם כתובה בהם
 קיחה ללמדנו שאין לקחתם מעובדי כוכבים, והרי לא נאמרה בהם
 לשון זו, ואם כן מוכח שלא זהו טעמו של רבי אליעזר, אלא טעמו
 הוא כפי שאמר רבי פדת, שחוששים לרביעה.
 הגמרא חוזרת ומקשה על רבי פדת: לדברי רבי פדת שרבנן ורבי
 אליעזר נחלקו האם חוששים לרביעה, וְדִלְמָא – שמא נאמר, עַד כָּאן
 לֹא פְּלִיגֵי רַבְּנָן עֲלֵיהָ דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר – לא נחלקו רבנן על רבי אליעזר
 ואמרו שאין לחשוש לרביעה,

לעיל (בב) הקשתה הגמרא על משנתנו האוסרת להעמיד בהמה עם
 עובדי כוכבים מחשש שירבעה, מהתוספתא המתירה לקחת מהם
 בהמה לקרבן אף שנרבע פסול להקרבה, דהיינו שאין חוששים
 לרביעה. הגמרא מביאה תירוץ נוסף לסתירה זו: רַבֵּינָא אָמַר, לֹא
 קָשְׁיָא, שלעולם הגויים חשודים על הרביעה, אלא יש לחלק, שְׁהָא
 – דין המשנה שאין מעמידין בהמה עם עובדי כוכבים, הוא איסור
 לְבִתְחִלָּה לעשות כן מחשש שירבעה, וְהָא – דין התוספתא שמותר
 לקחת מהם בהמה לקרבן, הוא דִּיעֵבַד – לאחר מעשה, דהיינו
 כשהגידו הוא על העבר כשהיתה הבהמה ברשות הגוי, ואז אין
 חוששים שכבר רבעו את הבהמה לפני כן.
 רבינא מוכיח כדבריו: וּמָנָא תִּמְרָא – ומנין לך לומר, דְּשָׂאנִי – שיש
 חילוק בדברים שחוששים להם משום חשד בִּין לְבִתְחִלָּה וּבִין
 לְדִיעֵבַד, דִּתְנֵן במשנתנו, לֹא תִתְיַחַד אִשָּׁה עִמָּהֶם – עם עובדי
 כוכבים, מִפְּנֵי שְׁחֻשְׁדֵּינָן עַל הַעֲרִיזוֹת, וְרַמְיָהוּ – וקשה על דין זה
 ממה ששנינו בכתובות (בב), הָאִשָּׁה שֶׁנִּחַפְּשָׁה בְּבֵית הַאֲסוּרִים פִּיּוּ
 עֹבְדֵי כּוֹכְבִים, אם נחבשה על יְדֵי שהיתה חייבת להם מִמּוֹן,
 כשתצא מוֹתֵרֶת לְבַעֲלָהּ, ואין חוששים שבאו עליה ונאסרה על
 בעלה, ואם נחבשה על יְדֵי נִפְשׁוֹת – שהתחייבה הריגה בניניהם,
 אֲסוּרָה לְבַעֲלָהּ, שמא חטאה עמהם. מהדין הראשון שנחבשת על
 ידי ממון מותרת לבעלה, מוכח שאין הגויים חשודים לבוא על אשה
 המתייחדת עמהם, ואם כן לכאורה קשה על משנתנו. מסיים רבינא:
 אֲלֵא לֹא שְׁמַע מִיָּנָה – האם אין שומעים מכאן כדברי, דְּשָׂאנִי לָן –
 שיש חילוק בִּין לְבִתְחִלָּה לְדִיעֵבַד, ועל כן לכתחילה אסור לאשה
 להתייחד עמהם כמבואר במשנתנו, אך בדיעבד לאחר שכבר
 נחבשה עמהם אין חוששים שבאו עליה.
 דוחה הגמרא: מַמְאֵי – מנין לך להוכיח מכאן שאין חוששים בדיעבד
 לאשה שהתייחדה עם עובדי כוכבים, דְּלִמָּא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ –
 שמא באמת יש לומר שֶׁאִפְּלוּ דִיעֵבַד נִמְי לֹא – שגם לאחר מעשה,
 המתייחדת עם עובדי כוכבים אסורה לבעלה מפני שחשודים על
 העריות, ואין חילוק בין לכתחילה לבדיעבד, וְהָכָא – ומה שמתירה
 המשנה בהבשת על ידי ממון לבעלה, הֵיִינוּ מַעֲמָא – זהו טעם
 הדין, דְּמִתְיַירָא הגוי מִשּׁוּם הַפְּסִיד מִמּוֹנֵוּ, שמא לא יפרע לו בעלה
 את חובו מפני שבא על אשתו.
 ראייה להסבר זה: תִּדְעַ שְׁזוּהוּ טַעַם הַמִּשְׁנָה, דְּתִתְנֵי סִיפָא, אם נחבשה
 עַל יְדֵי נִפְשׁוֹת אֲסוּרָה לְבַעֲלָהּ, ואם כרינא שבדיעבד אין חוששים
 שבאו עליה, מדוע היא אסורה, אלא מוכח שאף בדיעבד חוששים
 שבאו עליה, והטעם שנחבשת על ידי ממון מותרת, הוא משום
 שמתירא הגוי להפסיד ממונו וכפי שביארה הגמרא. מסיימת
 הגמרא: וְתוּ לֹא מִיָּד – אין להקשות דבר על דחיה זו, אלא ודאי זהו
 הטעם שעל ידי ממון מותרת, שחושש העובד כוכבים להפסיד ממונו,
 ואין להוכיח מכאן כדברי רבינא.
 יישוב אחר לסתירה בין המשנה לתוספתא: רַבֵּי פֶדֶת אָמַר, לֹא
 קָשְׁיָא מהתוספתא המתירה לקחת בהמה לקרבן מעובדי כוכבים
 ואינה חוששת לרביעה, על משנתנו האוסרת להעמיד בהמה עמהם
 מחשש שירבעה, כי הָא – משנתנו, היא כשיטת רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר
 החושש לרביעה כפי שיבואר להלן, וְהָא – התוספתא, היא כשיטת
 רַבְּנָן החולקים עליו, דִּתְנֵן במסכת פרה (פ"ב מ"א) לְנִפְי פֶרֶת תְּפִיחָתָא
 – פרה אדומה, רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, פרה אדומה אֵינָה נִקְחָת
 – נקנית מן הַעֲוִבְדֵי כּוֹכְבִים, וְהַכְּמִים מִתְיַרְיֵן. מבארת הגמרא: מַאי
 לָאוּ – האם אין פירוש הדבר דְּהָא קְמִיפְלִיגֵי – שבזה נחלקו, דְּרַבֵּי
 אֱלִיעֶזֶר האוסר לקנותה מעובדי כוכבים סָבַר חֵיִישִׁינָּן לְרַבֵּיעָה –
 חוששים שמא נרבעה הפרה על ידיהם ונפסלה, והוא ששנה את
 משנתנו, וְרַבְּנָן המתירים לקנותה מהם סָבַר לֹא חֵיִישִׁינָּן לְרַבֵּיעָה,
 והתוספתא נאמרה לשיטתם.

שמע

מינה דפרה קדשי מזבח היא - תימה להרב רבינו יצחק בן מרדכי: מנליה קדשי מזבח היא, וטעמא משום רביעה? דלמא לעולם היא קדשי בדר הבית, וטעמא משום ער, דתנן (פרה פרק ב משנה ד): עלה עליה זכר פסולת! ויש לומר: דרביעת אדם שהיא בקומה זקופה לא שייך בה על כמו בהבמה. ועוד, מדקתני עלה: וכן היה רבי אליעזר פוסל בכל הקרבנות - אלמא לאו טעמא משום ער.

אלא מעתה תפסול ביוצא דופן - לפום ריהטא משמע דקאי אהא דשני? שאני פרה דחטאת קרייה רחמנא. והכי פירושו: אי אמרת בשלמא טעם פסול רביעה משום קדשי מזבח היא, איכא למימר דפליגי רבי שמעון ואמר קדשי בדר הבית היא, הילכך לא מיפסלא לא ברביעה ולא ביוצא דופן. אלא כיון דאמרת טעמא דרביעה משום דחטאת קרייה רחמנא - תפסול ביוצא דופן, דמסתמא לא פליגי אהך דרשא, אלמא תניא כו' עד דקאמר: אלא שאני פרה הואיל ומום פוסל בה. ולפי גירסא זו משמע דחטאת הדר ביה מטעמא דחטאת קרייה רחמנא. אלא לעולם קדשי בדר הבית לרבי שמעון, ורביעה הוא דפסלה כיון דמום פוסל בה, אבל ביוצא דופן לא מיפסלא. ורבנן דפסלו ביוצא דופן - משום דסברי דקדשי מזבח היא. וקשה, דסוף פרק קמא דשבועות (יא, ב) על דף ברייתא דפרה, משני: ושאני פרה קדשי בדר הבית היא ודוחק הוא דנוקי לה כרבי שמעון. ועוד, דסוגיא דתלמודא פרק קמא דובחים (יד, ב) ופרק (המזבח מקדש) "והטאת העוף" (סוה, ב) ובפרק קמא דמנחות (ה, ב) ובפרק שליש דבכורות (כה, א) וביומא פרק "טרף בקלפי" (מב, א) ובתמורה פרק (המזבח) "ואלו קדשים" משמע דפרה קדשי בדר הבית, ואין סברא להעמיד כד הני כרבי שמעון ולא כרבנן! ועוד קשה, דבפרק קמא דחולין (יא, א) מוכח תלמודא דטרפות פוסל בפרה משום דחטאת קרי רחמנא לכך נראה לפרש: אלא מעתה תפסול ביוצא דופן - ולא אשנוייה ד"חטאת קרייה רחמנא" קאי, אלא למאי דאסיקנא דמיפסלא ברביעה, או משום קדשי מזבח לא משום דחטאת קרייה רחמנא, ואם כן תפסול ביוצא דופן, דאין לומר דפליגי רבי שמעון על רבותין רבי אליעזר ורבנן ולומר שיכשר ברביעה, אלמא תניא כו' ולא גרסינן "אלא". ובספרים לא היה כתוב "אלא", ובקונטרס הגיה וכתב, הכי גרסינן: אלא שאני פרה וכו'. לעולם קדשי בדר הבית היא לכולי עלמא, וטעמא דמיפסלא ברביעה לרבי שמעון הואיל ומום פוסל בה, ורבנן טעמייהו משום דחטאת קרייה רחמנא. וניחא, דכל שיטת התלמוד אתיא נמי לרבנן, ומסקנא דפרק דחולין נמי כרבנן אתיא. ויש ספרים שכתוב בהן אחר "ומודה רבי שמעון לענין קדשים": ואלא מאי, קדשי מזבח: סוף סוף תפסול ביוצא דופן? האי מאי, אי אמרת בשלמא קדשי מזבח היא היינו דפליגי רבי שמעון ורבנן, אלא אי אמרת קדשי בדר הבית היא, מי מפסלא ברביעה? לעולם אימא לך קדשי בדר הבית היא, ולענין רביעה אפילו רבי שמעון מודה דפסלה, דכתיב: "כי משחתם בהם" וגו'.

הוא גירסא משמע כפירוש ראשון שפירשתי.

בקשו ממנו אבנים לאפוד - האי דמאן כן נתניה על כרונן בבית שני היה. מדקאמר: לשנה אחרת נולדה לו פרה אדומה בעדרו, דהא קיימא לן דבימי בית ראשון לא נשרפה שום פרה, כי נסתפקו באותה עשייה ששה שנה כל ימי בית ראשון ועד עורא שעשה השניה. וכיון דהיה אפוד בבית שני אמר כן שמיר נמי היה בו. דהכי משמע בפרק "מי שאחוז" (גיטין סוה, א) דאפוד צריך שמיר, דקאמר התם: איכא שמיר דאיתיה משה לאבני אפוד. ואפילו לרבי נתניה דאמר: לא בעי שמיר לאבני המקדש בפרק "עגלה ערופה" (סוטה מה, ב) ואלא היה מתקן מנחוץ ומכניס מבנינים, מכל מקום באבני אפוד מודי דבעי שמיר משום דכתיב "במלאכתם", כותב עליהם בדיו ומראה להם שמיר והן נבקעות מאיליהן, כתאנה זו שנקבעת בחמה ואינה חסרה כלום. ואין להקשות מהדיא דפרק בתרא דסוטה, דתנן: משמחו נביאים הראשונים בטלו אורים ותומים, משחרב בית המקדש בטל השמיר. דמשמע "משחרב בית המקדש" היינו בית ראשון, מדקתני בתריה פולמוס אספיינוס שזיז טיטוס שהיו קודם חורבן בית שני - אלמא לא היה השמיר בבית שני. הא ליתא, דודאי ההוא "משחרב בית המקדש בטל השמיר" בבית שני מיירי, דאי בבית ראשון - ליערבינהו וליתניהו: משחרב בית המקדש בטלו אורים ותומים ושמיר. דהא בגמרא בברייתא אורים ותומים משחרב בית ראשון תנן ליה, ואורים ותומים לא היו בבית שני, שהם מוכהש דברים חוסר בית שני. ויש תימה: כיון דהוה שמיר בבית שני, אמר כן לקמן פרק "רבי ישמעאל" (עבודה זרה נב, א) גבי אבני מזבח שמקצו מלכי יון, דפרין: היכי ניעביד? נתיבניהו - "אבנים שלמות" אמר רחמנא, נתיבניהו: פירוש: ברבול, שלא לדחות שם פגימה - "לא תניף עליהם ברול" אמר רחמנא. ומאי קושיא? ליעבידינהו על ידי שמיר! ויש לומר: דעל ידי שמיר אינו נעשה חלק, כי אם מבקע כתאנה שלא תהא חסרה כלום, אבל אין עושה אותן שלמות שלא תחגור בהן צפרון, ופגימה בחגירת צפרון פסלה ממוצה, כדאיתא בפרק קמא דחולין (יח, א).

אלא בפרה דדמיה יקרין, אבל בשאר קרבנות מודו ליה!
- **ואלא הא דתניא:** לוקחין מהן בהמה לקרבן, מני? לא רבי אליעזר ולא רבנן כל צאן קדר - קדר = ישמעאל, וכתיב: "עלו (לרצון על) ועל רצון מזבחי", אלמא בשאר קרבנות נמי שרי, ושפיר איתרצן רומיין דלעיל. **עד כאן לא פליגי בו' - מלתא באפי נפשיה קאמר** ואיל. **אלא בחששו -** היכא דלא חזינן דרביעה פליגי, דמר חישי ומר לא חישי. קדשי מזבח היא - דין קדושת מזבח יש לה, ליפסול ברביעה, ולענין פדייה דלא נפקא לחול בלא מום, ואף על גב דלאו למזבח קרבה. **דאי סלקא דעתך -** לא אלימא קדושתיה מקדושת בדר הבית, ועל כל דבר חל קדושת בדר הבית אפילו על אבנים. **אמאי -** פסלה בה רביעה? **שאני פרה דחטאת קרייה רחמנא -** לעולם גבי פדייה והעמדה והערכה דין קדשי בדר הבית עליה, ומיהו לענין פסולין סגי מילתא לאתויי בפסול, דחטאת קרייה רחמנא: "למי נדה חטאת היא". **תפסול ביוצא דופן -** דפסול הוא לשאר קרבנות. דתניא (בכורות נז, א): "שור או כשב" - פרט לכלאים, "או עד" - פרט לנדמה, "כי יולד" - פרט ליוצא דופן, והאי קרא בקרבנות כתיב. הקדש ביוצא דופן - הקדש לפרה אדומה יוצא דופן - פסולה כו'. **ולד מעליא הוא -** במסכת נדה (מ, א): יוצא דופן אין יושבין עליו ימי טומאה ומי טהור, ואין חייבין עליו קרבן לידה. רבי שמעון אומר: הרי הוא כילוד, ויש לו טומאת שבעה לזכר ושבועיים לנקבה, וכן ימי טהור וקרבן. **מודה רבי שמעון -** לענין קדשים, דבהמה שיצאה דרך דופן פסולה לקרבן. דגבי טומאה וטהרה דאמו הוא דקאמר ליה רבי שמעון מריבין הכתוב: "אם נקבה תלד" - הוסיף לידה אחרת לרבות יוצא דופן, אבל בקדשים מודי. הוא דרבי יוחנן במסכת נדה. הכי גרסינן: אלא שאני פרה הואיל ומום פוסל בה דבר ערוה ועבודת זרה פוסל בה דכתיב כי משחתם בהם מום כס, ותנא דבי רבי ישמעאל: כל מקום שנאמר השחתה - אינו אלא דבר ערוה ועבודת זרה, דבר ערוה - דכתיב: "כי השחית כל בשר את דברו על הארץ", ועבודת זרה - הואיל ומום פוסל בה - דבר ערוה ועבודת זרה פסלי בה. **גופא, תני שילא:** מאי טעמא דרבי אליעזר? **דכתיב:** "דבר אל בני ישראל ויקחו" - בני ישראל יקחו, ואין הגוים יקחו. **אלא מעתה, "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" -** הכי נמי דבני ישראל יקחו, ואין הגוים יקחו? **וכי תימא הכי נמי, והאמר רב יהודה אמר שמואל, שאלו את רבי אליעזר:** עד היכן פיבוד אב ואם? **אמר להם:** צאו וראו מה עשה גוי אהרן לאביו פאשקלון ודמא בן נתניה שמו, פעם אחת בקשו ממנו אבנים לאפוד כששם

הואיל ומום פוסל בה דכתיב: "אשר אין בו מום". **דבר ערוה -** נרבע. **ועבודה זרה -** כגון מוקצה ועבד, פסולין בה, דאיתקש השחתה למום. **כי השחית כל בשר את דרכו -** תשמיש. דור המבול בעבירה קלקלה, דכתיב: "ויראו בני האלהים" וגו'. **וכי תימא הכי נמי -** דאסור לקנות זהב ואבנים טובות למלאכת המשכן מן הגוים. **עד היכן כיבוד אב ואם -** כמה אדם מצווה להזכור בכיבוד אב ואם. **מה עשה גוי -** וכל שכן ישראל שמצווה על כך.

בששים

אלא בפרה אדומה - דדמיה יקרין, דחייש גוי להפסד מרובה וכיפי לצידיה. **אבל בשאר קרבנות מודו -** והא דתניא לעיל: לוקחין מהן בהמה, אמאן תרמייה? לא רבי אליעזר ולא רבנן כל צאן קדר - קדר = ישמעאל, וכתיב: "עלו (לרצון על) ועל רצון מזבחי", אלמא בשאר קרבנות נמי שרי, ושפיר איתרצן רומיין דלעיל. **עד כאן לא פליגי בו' -** מלתא באפי נפשיה קאמר ואיל. **אלא בחששו -** היכא דלא חזינן דרביעה פליגי, דמר חישי ומר לא חישי. קדשי מזבח היא - דין קדושת מזבח יש לה, ליפסול ברביעה, ולענין פדייה דלא נפקא לחול בלא מום, ואף על גב דלאו למזבח קרבה. **דאי סלקא דעתך -** לא אלימא קדושתיה מקדושת בדר הבית, ועל כל דבר חל קדושת בדר הבית אפילו על אבנים. **אמאי -** פסלה בה רביעה? **שאני פרה דחטאת קרייה רחמנא -** לעולם גבי פדייה והעמדה והערכה דין קדשי בדר הבית עליה, ומיהו לענין פסולין סגי מילתא לאתויי בפסול, דחטאת קרייה רחמנא: "למי נדה חטאת היא". **תפסול ביוצא דופן -** דפסול הוא לשאר קרבנות. דתניא (בכורות נז, א): "שור או כשב" - פרט לכלאים, "או עד" - פרט לנדמה, "כי יולד" - פרט ליוצא דופן, והאי קרא בקרבנות כתיב. הקדש ביוצא דופן - הקדש לפרה אדומה יוצא דופן - פסולה כו'. **ולד מעליא הוא -** במסכת נדה (מ, א): יוצא דופן אין יושבין עליו ימי טומאה ומי טהור, ואין חייבין עליו קרבן לידה. רבי שמעון אומר: הרי הוא כילוד, ויש לו טומאת שבעה לזכר ושבועיים לנקבה, וכן ימי טהור וקרבן. **מודה רבי שמעון -** לענין קדשים, דבהמה שיצאה דרך דופן פסולה לקרבן. דגבי טומאה וטהרה דאמו הוא דקאמר ליה רבי שמעון מריבין הכתוב: "אם נקבה תלד" - הוסיף לידה אחרת לרבות יוצא דופן, אבל בקדשים מודי. הוא דרבי יוחנן במסכת נדה. הכי גרסינן: אלא שאני פרה הואיל ומום פוסל בה דבר ערוה ועבודת זרה פוסל בה דכתיב כי משחתם בהם מום כס, ותנא דבי רבי ישמעאל: כל מקום שנאמר השחתה - אינו אלא דבר ערוה ועבודת זרה, דבר ערוה - דכתיב: "כי השחית כל בשר את דברו על הארץ", ועבודת זרה - הואיל ומום פוסל בה - דבר ערוה ועבודת זרה פסלי בה. **גופא, תני שילא:** מאי טעמא דרבי אליעזר? **דכתיב:** "דבר אל בני ישראל ויקחו" - בני ישראל יקחו, ואין הגוים יקחו. **אלא מעתה, "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" -** הכי נמי דבני ישראל יקחו, ואין הגוים יקחו? **וכי תימא הכי נמי, והאמר רב יהודה אמר שמואל, שאלו את רבי אליעזר:** עד היכן פיבוד אב ואם? **אמר להם:** צאו וראו מה עשה גוי אהרן לאביו פאשקלון ודמא בן נתניה שמו, פעם אחת בקשו ממנו אבנים לאפוד כששם

הואיל ומום פוסל בה דכתיב: "אשר אין בו מום". **דבר ערוה -** נרבע. **ועבודה זרה -** כגון מוקצה ועבד, פסולין בה, דאיתקש השחתה למום. **כי השחית כל בשר את דרכו -** תשמיש. דור המבול בעבירה קלקלה, דכתיב: "ויראו בני האלהים" וגו'. **וכי תימא הכי נמי -** דאסור לקנות זהב ואבנים טובות למלאכת המשכן מן הגוים. **עד היכן כיבוד אב ואם -** כמה אדם מצווה להזכור בכיבוד אב ואם. **מה עשה גוי -** וכל שכן ישראל שמצווה על כך.

בששים

בששים

51 הוא, ועל כן אין לפסלו לפרה אדומה אף שדינה כקרבן, וְהָאֵמֵר רַבִּי
 52 יוֹחֲנָן, מוֹדָה הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחֲכָמִים בִּיּוֹצֵא דוֹפָן לְעִנְיֵן קְדוּשִׁים -
 53 להקריבו למזבח, שֶׁאֵינּוּ קְדוּשָׁ וּפְסוּל לְהַקְרִיבָהּ, וְאִם כֵּן מִדּוּעַ מְכַשֵּׁיר
 54 רַבִּי שְׁמַעוֹן יוֹצֵא דוֹפָן לְפָרָה אֲדוּמָה, אֲלֵא וּדְאִי לַרְבִּי שְׁמַעוֹן אֵין
 55 לְפָרָה אֲדוּמָה דִּינֵי קַרְבָּן, וְקִשְׁיָה עַל הַטַּעַם שְׁאִמְרֵנוּ שְׁפָרָה נִפְסַלַת
 56 בְּרַבִּיעָה כִּיּוֹן שְׁקֻרְיָה חֲטָאָת וְדִינָה כְּקַרְבָּן.
 57 הגמרא חוזרת בה ומביאה טעם אחר לפסול פרה אדומה שנרבעה.
 58 מתרצה הגמרא: באמת אין טעם הפסול בפרה אדומה שנרבעה
 59 משום שקרייה חטאת, אלא הטעם כפי שלמדנו בתחילה שהיא קדשי
 60 מזבח, וכן סברו חכמים ועל כן הם פוסלים גם יוצא דופן הפסול
 61 למזבח, ורבי שמעון המכשיר יוצא דופן חולק עליהם וסובר שפרה
 62 היא קדשי בדק הבית, אֵלֵא שְׁפוּסֵל פְּרָה שְׁנַרְבַּעָה מֵטַעַם אַחֵר, כִּיּוֹן
 63 דְשֹׂאֲנֵי פְּרָה מֵשֹׂאֵר קְדֻשֵׁי בֵּדֶק הַבַּיִת, שְׁהוּאֵיל וְזוּמָם פּוֹסְלֵי בַּהּ
 64 כַּמְפּוּרָשׁ בְּתוֹרָה (במדבר טו ב), לְפִיכָךְ דְּבַר עֲרֻוָּה - אִם נִרְבַּעָה הַפְּרָה,
 65 וְעִבּוּדָה זָרָה - אִם הוֹקֶצֶתָה לְהַקְרִיבָה לְעִבּוּדָה זָרָה אִי שְׁעִבְדוּ לָהּ,
 66 נִמְיֵי פּוֹסֵל בַּהּ - גַּם אִלוּ פּוֹסְלִים אוֹתָהּ, דְּכִתִּיב לִגְבֵי קַרְבֹּנוֹת וַיִּקְרָא בִּב
 67 (ד) 'כִּי מִשְׁחַתֶּם בְּהֵם מוּם בָּם לֹא יִרְצוּ לָכֶם', הוֹקֶשֶׁה בְּפִסּוּק זֶה
 68 הַשְּׁחַתָּה לְמוּם, וְהִנָּה דְבִי רַבִּי יְשֻׁמְעָאֵל, כֹּל מְקוּם שֶׁנִּשְׂאֲמָרָה
 69 'הַשְּׁחַתָּה', אֵינוּ אֵלֵא דְבַר עֲרֻוָּה וְעִבּוּדָה זָרָה - גִּילּוֹי עֵרְוֹת או
 70 עִבּוּדָה זָרָה, דְּבַר עֲרֻוָּה קְרוֹי הַשְּׁחַתָּה דְּכִתִּיב לִגְבֵי דוֹר הַמְּבוּל (בראשית
 71 ו ט) 'כִּי הַשְּׁחִית כָּל בָּשָׂר אֵת דְרָבּוֹ עַל הָאָרֶץ', וְשֵׁם הִיתָה הַשְּׁחַתָּתָם
 72 שְׁקַלְקְלוּ בְּעֵרְוֹת, וְעִבּוּדָה זָרָה קְרוֹיָה הַשְּׁחַתָּה, דְּכִתִּיב בְּדַבְּרֵי מִשָּׁה
 73 לְיִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתֵנוּ (ויברים ד טו) 'מִן תִּשְׁחַתּוּנוּ וְעִשְׂתֶּם לָכֶם פְּסָלִי',
 74 נִמְצָא שְׁכוּנוֹת לִשׁוֹן הַשְּׁחַתָּה הָאֵמּוּרָה בְּקַרְבֹּנוֹת הִיא לְהַשְּׁחַתָּה שֶׁל
 75 דְּבַר עֲרֻוָּה אוֹ עִבּוּדָה זָרָה, וְהוֹקֶשֶׁה בְּפִסּוּק זֶה הַשְּׁחַתָּה לְמוּם, וְעַל כֵּן
 76 הֵיא פְּרָה נְמִי - אִף פְּרָה אֲדוּמָה, הוּאֵיל וְזוּמָם פּוֹסֵל בַּהּ, דְּבַר עֲרֻוָּה
 77 וְעִבּוּדָת פּוֹכְבִּים - אִם נִרְבַּעָה אוֹ נַעֲבַדָהּ, גַּם אִלוּ פְּסָלֵי בַּהּ.
 78 לעיל (ע"א) הביאה הגמרא בשם שילא טעם לדברי רבי אליעזר
 79 האוסר לקנות פרה אדומה מעובדי כוכבים. הגמרא חוזרת לדון
 80 בדברי שילא: נופא - נשוב לבאר את דברי שילא, תני שילא, מאי
 81 מטעמא דרבי אליעזר האוסר לקנות פרה אדומה מגוי, דכתיב (במדבר
 82 טו א) 'דבר אל בני ישראל ויקחו אליה פרה אדמה, ולמדנו מלשון
 83 זו, שדווקא בני ישראל יקחו וימכרו פרה אדומה להקדש, ואין
 84 העובדי כוכבים יקחו, ועל כן אסור לקנותה מהם. מקשה הגמרא
 85 על דברי שילא: אלא מעתה - אם אכן יש למעט מלשון 'בני ישראל
 86 ויקחו' שאין לקנות מעובדי כוכבים, מעתה מה שנאמר לגבי תרומת
 87 המשכן (שמות כה א) 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה, הני נמי
 88 - כלום גם פסוק זה נדרוש כן, דכני ישראל יקחו - ימכרו את צרכי
 89 המשכן, ואין העובדי כוכבים יקחו את צרכי המשכן, ואסור לקנותם
 90 מהם.
 91 ומוסיפה הגמרא: וכי תימא - ואם תרצה לומר דהכי נמי - שאכן
 92 יש ללמוד מפסוק זה איסור לקנות מעובדי כוכבים זהב ואבנים טובות
 93 למלאכת המשכן, יש להקשות, והאמר רב יהודה אמר שמואל,
 94 שאלו את רבי אליעזר, עד היכן מצווה אדם להזהר בפיבוד אב
 95 ואם, אמר להם, צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו
 96 באשקלון כדי לכבדו אף שאינו מצווה בכך, ונדמא בן נתניה שמו,
 97 ומכך תלמדו שכל שכן ישראל המצווה על כך חייב להזהר בכבוד
 98 אביו, וכך היה המעשה, פעם אחת בקשו ממנו ישראל, שימכור
 99 להם אבנים טובות לאפוד שבבגדי הכהן הגדול

1 אֵלֵא בְּפָרָה אֲדוּמָה דְרָמִיָּה יְקָרִין, וְכִיּוֹן שְׁכָךְ חוֹשֵׁשׁ הַגּוֹי לְהַפְסִיד
 2 מִמּוֹן רַב וְכוּפָה יִצְרוּ שְׁלֵא לְרַבְעָה, אֲכַל בְּשֹׂאֵר קְרָבָנוֹת שְׁאִינָם נִקְנִים
 3 בְּכֶסֶף רַב כַּפְרָה אֲדוּמָה, מוֹדוֹ לָיָה - שְׁמָא מוֹדִים חֲכָמִים לַרְבִּי
 4 אֲלִיעֶזֶר שִׁישׁ לְחֹשׁוֹשׁ שְׂרַבְעָם הַגּוֹי וְאֵין לְקַחַת מִמֶּנּוּ בַּהֲמָה לְקַרְבָּן,
 5 וְאִם כֵּן אֵין לְתַרְץ כְּרַבִּי פְּדַת שְׁהִתּוּסַפְתָּא הַמְתִּירָה לְקַחַת מִזֵּם בַּהֲמָה
 6 לְקַרְבָּן, הִיא לַחֲכָמִים הַחוּלְקִים עַל רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּפָרָה אֲדוּמָה, שְׁהִרִי
 7 שָׂאֵר קַרְבָּנוֹת גַּם חֲכָמִים אוֹסְרִים לְקַחַת מֵעוּבְדֵי כּוֹכְבִים.
 8 מתרצה הגמרא: אין לומר שבשאר קרבנות אף לחכמים יש לחשוש
 9 שמא רבעם עובד כוכבים, שאם תאמר כן, ואֵלֵא הָא דְתַנִּיָּא לְעִיל
 10 בִּשְׁם הַתּוֹסַפְתָּא שְׁלוֹקְחִין מַהֲן - מֵעוּבְדֵי כּוֹכְבִים בְּהִמָּה לְקַרְבָּן וְאֵין
 11 חוֹשְׁשִׁים שְׂרַבְעוּהָ, מְנִי - מִיָּהוּ שַׁנָּה תּוֹסַפְתָּא זֶה, הִרִי לְדַבְּרִיךְ אֵין זֶה
 12 לֹא רַבִּי אֲלִיעֶזֶר וְלֹא רַבִּנּוּ, כִּיּוֹן שְׁמוּדִים הֵם בְּשֹׂאֵר קַרְבָּנוֹת שִׁישׁ
 13 לְחֹשׁוֹשׁ לְרַבִּיעָה, אֲלֵא צִרְיָן לֹמַר כְּרַבִּי פְּדַת שְׁחֲכָמִים אֵינָם חוֹשְׁשִׁים
 14 לְרַבִּיעָה כָּלֵל, וְהֵם שַׁנּוּ אֶת הַתּוֹסַפְתָּא.
 15 ראייה נוספת לכך שחכמים חולקים אף בשאר קרבנות: ועוד תניא
 16 בְּהִרְיָא וְ-בְמַפּוּרְשׁוֹ, מַאי אוֹתִיבּוֹ לָיָה תְּכַרְוִהִי - מַה הַקְּשׁוֹ חֲבִירִיו
 17 לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר עַל כֵּךְ שְׁאִסֵּר לְקַחַת בַּהֲמָה לְקַרְבָּן מְגוּי, שְׁנֵאמַר לְגַבִּי
 18 אַחֲרִית הַיָּמִים (ישעיהו טו ז) 'כֹּל צֹאן קָדֶר יִקְבְּצוּ לָךְ וְגוֹ' יַעֲלוּ (לְרִצּוֹן
 19 עַל) מִבְּחַיָּי, כְּלוּמַר שְׁעֲתִיד צֹאנָם שֶׁל יִשְׁמַעְאֵל לְעֹלוֹת עַל גְּבֵי
 20 הַמְּזוּבָּה, וּמוּכָח שְׁמִקְבְּלִים מִהֵם בַּהֲמָה לְקַרְבָּן וְאֵין חוֹשְׁשִׁים שְׂרַבְעוּהָ.
 21 מְקוּשָׂא זֶה שְׁהִקְשׁוּ עֲלֵיו חֲבִירָיו מוּכָח שֶׁחִלְקוּ עֲלָיו גַּם בְּקַרְבָּנוֹת
 22 הַעוֹלִים עַל גְּבֵי הַמְּזוּבָּה, וְלֹא רַק בְּפָרָה אֲדוּמָה.
 23 לעיל (ע"ב) הובאה מחלוקת רבי אליעזר וחכמים האם מותר לקנות
 24 פרה אדומה מגוי, וביארה הגמרא שנחלקו האם יש לחשוש לרביעה.
 25 מדייקת הגמרא: עד כאן לא פליגי רבי אליעזר וחכמים, אלא
 26 בְּחִשְׁשָׂא - בְּמִקּוּם שִׁישׁ רַק חֲשַׁשׁ שְׁמָא רַבַּע הַגּוֹי אֶת הַפְּרָה הָאֲדוּמָה,
 27 וְעַל כֵּן לַחֲכָמִים מוֹתֵר לְקַנּוּתָהּ מִמֶּנּוּ שְׁאִינָם חוֹשְׁשִׁים לָכֶךְ, אֲכַל
 28 הִיכָא הִנְדְּאִי רַבְעָה - בְּמִקּוּם שׁוּדָאֵי רַבְעָה הַגּוֹי, לְכָל הַדְּעוֹת פְּסָלָה
 29 בְּרַבִּיעָה זֶה, שְׁמַע מִיָּנָה דְפָרָה אֲדוּמָה, אִף שְׁאִינָה קַרְבָּה עַל גְּבֵי
 30 הַמְּזוּבָּה, קְרָשִׁי מִבְּחַיָּי הִיא - יֵשׁ לָהּ דִּין קְדֻשֵׁי מוּזַבָּה הַנִּפְסְלִים בְּרַבִּיעָה,
 31 דְּאֵי - שְׁאֵם דִּינָה רַק בְּקְדֻשֵׁי בְּדֶק הַבַּיִת, מִי מִיַּפְסָלָה בַּהּ רַבְעָה -
 32 הָאֵם הִיתָה רַבִּיעָה פּוֹסַלַת בַּהּ, וְהִרִי קְדֻשֵׁי בֵּדֶק הַבַּיִת אֵינָם נִפְסְלִים
 33 בְּרַבִּיעָה.
 34 דוחה הגמרא: אין להוכיח מכאן שפרה אדומה היא כקדשי מזבח,
 35 שלעולם דינה כקדשי בדק הבית, ומה שנפסלת ברביעה זהו מפני
 36 דשאני פרה אדומה משאר קדשי בדק הבית, דתפאת קרייה דתפאת
 37 - כיון שנקראת בתורה 'חטאת' (במדבר טו ט), וחטאת היא קדשי מזבח,
 38 על כן שנוא הדבר אם יהיו בפרה אדומה פסולים כגון נרבע,
 39 הפוסלים בחטאת.
 40 מקשה הגמרא: אלא מעתה שלדבריך פרה אדומה נפסלת ברביעה
 41 מפני שקרייה בתורה 'חטאת' ודינה כקרבן, אם כן תיפסל גם ביוצא
 42 דופן - אם יצאה מדופן רחם אמה, ולא מפתח הרחם כדרך לידה,
 43 שהרי קרבן פסול ביוצא דופן, וכי תימא הכי נמי - ואם תאמר שאכן
 44 פרה אדומה נפסלת ביוצא דופן, אלקמה תניא - למה שנינו בברייתא,
 45 הקרישה ביוצא דופן - ולד יוצא דופן שהקדישו לפרה אדומה,
 46 לדעת חכמים פסולה, ורבי שמעון מכשיר, והרי אין מסתבר שרבי
 47 שמעון חולק על דרשה זו שלפרה אדומה יש דיני קרבן כיון שקרייה
 48 חטאת, ואם כן היה לו לפסול יוצא דופן.
 49 מוסיפה הגמרא: וכי תימא - ואם תרצה לתרץ שרבי שמעון
 50 לטעמיה, דאמר (גדה מג) יוצא דופן ולד מעליא הוא - ולד מעולה